

Inbreng: Fractie ChristenUnie
 Kamerlid: Maarten Verkerk
 Commissie: VWS
 Dossier: Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19 – Voorbereidend onderzoek
 Datum: 15 september 2020

De leden van de fractie van de ChristenUnie hebben met belangstelling kennis genomen van de Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19.

In een interview in het NRC (9 september 2020) zegt de ‘privacy- en securitynerd’ (10)(2a) p/z (10)(2a) dat de belangrijkste waarden in de ontwikkeling van de corona melder waren:

- 1) Privacy
- 2) Beveiliging
- 3) Toegankelijkheid

De eerste vraag van onze fractie is: Kan de minister bevestigen dat dit de belangrijkste waarden waren en dat dit ook de volgorde was. De tweede vraag is: is het tijdens het ontwerpproces ook gelukt om deze waarden te realiseren? Of anders gezegd: zijn er tijdens het ontwerpproces dilemma’s opgetreden die alleen opgelost konden worden door een van de waarden minder tot zijn recht te laten komen.

De commissie BiZa&AZ heeft in verband met de Wet digitale overheid aan de minister een brief gestuurd met betrekking tot de waarden ‘privacy by design’ en ‘open source’. De achtergrond van deze waarden is dat die van fundamenteel belang voor het beschermen van de burger. Onze vraag is: voldoet de corona melder volledig aan de eisen ‘privacy by design’ en ‘open source’?

De fractie van de ChristenUnie heeft veel waardering voor het feit dat er een ethische analyse is gedaan van de notificatie app en voor de inhoud van die analyse. Het expert panel heeft een tiental waarden geïdentificeerd die leidend moeten zijn in de ontwikkeling van de app. Zou de minister per waarde kunnen aangeven in hoeverre de betreffende waarde gerealiseerd is? Zou de minister dit ook voor elke waarde stevig kunnen onderbouwen met voorbeelden, kwalitatieve en kwantitatieve gegevens? Daarnaast komt het panel met een aantal aanbevelingen. Zou de minister per aanbeveling kunnen aangeven in hoeverre deze aanbeveling opgevolgd is c.q. zal worden? Ook hier weer: kan dit stevig onderbouwd worden?

De ethische commissie benadrukt dat het gebruik van de melder geheel vrijwillig is maar dat de overheid wel een moreel appèl mag doen in het kader van de collectieve verantwoordelijkheid. Ook spreekt de commissie over de melder als een middel voor ‘digitale solidariteit’. De fractie van de CU wil aan de minister vragen hoe hij die dubbele boodschap in haar communicatie wil vormgeven zonder afbreuk te doen aan een van beiden.

De waarden ‘geheel vrijwillig’ en ‘moreel appèl’ kunnen tot dilemma’s leiden in de zorg voor kwetsbare Nederlanders. Immers, het gebruik van de melder kan gezien worden als een middel om de zorg voor die groep Nederlanders veiliger te maken. De fractie van de ChristenUnie vraagt de minister of er inderdaad sprake is dilemma’s, wat de belangrijkste zijn en hoe daarmee om zou moeten worden gegaan. Ook vraagt zij of de minister daarover overleg heeft gevoerd met de verschillende organisaties in de zorg, bijvoorbeeld de KNMG. En wat er uit dat overleg is gekomen.

De ChristenUnie constateert dat de Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19 tot veel onrust op de sociale media leidt. Burgers zijn bang dat Nederland een dictatuur wordt die geregeerd gaat worden door bepaalde politieke, financiële en/of industriële krachten. In haar visie is deze angst in hoge mate gebaseerd op desinformatie. De fractie vraagt de minister waar deze desinformatie vandaan komt (binnenland, buitenland, typen organisaties) en wie deze 'campagnes' financiert. Ook vraagt zij hoe de minister met deze desinformatie wil omgaan c.q. wil bestrijden.

De fractie vraagt de minister of de invoering van de wet gepaard gaat met een brede campagne. Zo ja, of er voldoende budget beschikbaar is om een krachtige campagne te voeren. Wat zijn de belangrijkste doelgroepen voor deze campagne? Welk doel streeft de minister na m.b.t. het aantal gebruikers?

De ChristenUnie vraagt de minister hoe hij de effecten van deze wet gaat evalueren. Met name vraagt zij zich af hoe het spanningsveld 'vrijwilligheid' en 'moreel appèl / solidariteit' geëvalueerd gaat worden. Daarnaast op welke manier 'onverwachte' of 'onvoorziene' sociale effecten onderzocht gaan worden.

De fractie ziet uit naar de antwoorden van de minister.